

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ,
ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ "ΚΩΣΤΑΣ ΣΤΕΦΑΝΗΣ"
Διευθυντής: Ομ. Καθηγητής ΕΚΠΑ Χ. Χ. Παπαγεωργίου

ΚΥΡΙΑ ΕΥΡΗΜΑΤΑ

Ποια είναι τα νεότερα δεδομένα για την έκταση της χρήσης ουσιών και των συνδεόμενων προβλημάτων; Ποια ήταν η επίδραση των περιορισμών λόγω SARS-CoV-2 στη χρήση ουσιών και στις παρεχόμενες υπηρεσίες;

Στην Έκθεση παρουσιάζονται τα τελευταία διαθέσιμα δεδομένα για την έκταση, τα χαρακτηριστικά και τα προβλήματα που συνδέονται με τη χρήση ουσιών, καθώς και τις πρόσφατες εξελίξεις σχετικά με το νομικό πλαίσιο, τις προσφερόμενες υπηρεσίες και τις στρατηγικές για την αντιμετώπιση του διαρκώς μεταβαλλόμενου προβλήματος των ναρκωτικών.

Η Σύνοψη της Έκθεσης, συνοπτικές απεικονίσεις των δεδομένων (infographics), γραφήματα, καθώς και η *Ελληνική Βιβλιογραφία για τα Ναρκωτικά και το Αλκοόλ 2021* είναι αναρτημένα στην ιστοσελίδα του ΕΚΤΕΠΝ <https://www.ektepn.gr/news/ee2022-launch>

Η αρμόδια **Υφυπουργός Υγείας, κυρία Ζωή Ράπτη**, σε δήλωσή της για την Έκθεση του ΕΚΤΕΠΝ αναφέρει: «*Η Ετήσια Έκθεση του ΕΚΤΕΠΝ αποτελεί πολύτιμο εργαλείο στην τεκμηριωμένη κατανόηση και στην ανταπόκριση της Πολιτείας στο πρόβλημα των ναρκωτικών. Το υλικό της είναι ακόμα πιο σημαντικό κατά την παρούσα περίοδο στις ενέργειες του Υπουργείου Υγείας, προκειμένου να σταθούμε ως χώρα αποτελεσματικά απέναντι στις επιπλέον προκλήσεις που η πανδημία του COVID19 έχει θέσει στους φορείς και στο προσωπικό των υπηρεσιών και, κυρίως, στους συνανθρώπους μας που αντιμετωπίζουν προβλήματα από τη χρήση ουσιών.*

Παράλληλα, με την συλλογή στοιχείων που πραγματοποιεί το ΕΚΤΕΠΝ από όλους τους εποπτευόμενους φορείς του Υπουργείου Υγείας, δίνεται η δυνατότητα στην Έκθεση να παρουσιαστεί το σημαντικό έργο τους στην πρόληψη και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που συνδέονται με τη χρήση ουσιών. Η ιδιαίτερα εμπειρισταωμένη Έκθεση έρχεται επίσης, να υποστηρίξει τον στρατηγικό σχεδιασμό και τις ενέργειες του Υπουργείου Υγείας για την παροχή αποτελεσματικών και επιστημονικά τεκμηριωμένων πολιτικών και υπηρεσιών, προσαρμοσμένων στις ανάγκες της κοινωνίας μας και των συνανθρώπων μας που αντιμετωπίζουν προβλήματα χρήσης ουσιών.»

Ως το εθνικό παρατηρητήριο για τα ναρκωτικά και το αλκοόλ, το ΕΚΤΕΠΝ παρακολουθεί το πρόβλημα στην Ελλάδα στη βάση επιστημονικά τεκμηριωμένων ευρωπαϊκών δεικτών. Τα στοιχεία συλλέγονται από πανελλαδικό δίκτυο περισσότερων από 800 φορέων και προσώπων. Το υλικό του ΕΚΤΕΠΝ είναι διαθέσιμο σε χαράσσοντες πολιτική, επαγγελματίες, ερευνητές, δημοσιογράφους και το ευρύ κοινό με στόχο την κατανόηση του προβλήματος και την υποστήριξη στη λήψη αποτελεσματικών αποφάσεων για τον περιορισμό του.

Ο **Εθνικός Συντονιστής για τα Ναρκωτικά, Δρ. Χρήστος Κουϊμτσίδης**, σε δήλωσή του αναφέρει: «*Η επιστημονική τεκμηρίωση αποτελεί βασική αρχή στην οποία στηρίζεται η διεθνής κοινότητα για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που συνδέονται με τη χρήση ουσιών. Η χάραξη πολιτικής θα πρέπει να*

γίνεται με γνώμονα τις ανάγκες της κοινωνίας και τις διαθέσιμες τεκμηριωμένες και διεπιστημονικές πρακτικές. Τα δύο κείμενα που εκπονήθηκαν από την ΕΕΣΣΑΝ, η Εθνική Στρατηγική 2021-2026 και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης 2021-2023, αποτελούν εξαιρετικά πλαίσιο για την παροχή μιας ολοκληρωμένης και ισορροπημένης πολιτικής στη βάση μιας σταθερής και ουσιαστικής συνεργασίας όλων των εμπλεκόμενων φορέων και υπηρεσιών. Τα δύο αυτά κείμενα πρέπει να εγκριθούν άμεσα από την πολιτική ηγεσία όπως προβλέπει η σχετική νομοθεσία, ώστε μαζί με τα δεδομένα που συλλέγει και αποτυπώνει το ΕΚΤΕΠΝ για την εξέλιξη της κατάστασης και των προβλημάτων στη χώρα μας, να αποτελούν σημεία αναφοράς στη διαχείριση αυτού του πολύπλοκου και ευαίσθητου κοινωνικού ζητήματος.»

Τα βασικά σημεία όπως παρουσιάζονται στη Σύνοψη της Ετήσιας Έκθεσης εκτίθενται παρακάτω:

Ασαφής η εικόνα για την έκταση και τα χαρακτηριστικά της χρήσης ουσιών στον πληθυσμό – ανάγκη για διενέργεια ερευνών σε αντιπροσωπευτικά δείγματα

Δεν υπάρχει πρόσφατη εικόνα για την έκταση και τα χαρακτηριστικά της χρήσης ουσιών στο ενήλικο και τον εφηβικό πληθυσμό της χώρας και συνεπώς **μεταξύ άλλων, υπάρχει κενό, και σχετικά με το αποτύπωμα που η πανδημία έχει ενδεχομένως αφήσει στις εξαρτητικές συμπεριφορές του πληθυσμού.**

Το παραπάνω αναδεικνύει τη σημασία και την ανάγκη για στήριξη στην υλοποίηση ερευνών που αποτυπώνουν την έκταση και τα χαρακτηριστικά της χρήσης ουσιών σε αντιπροσωπευτικό δείγμα του πληθυσμού της χώρας. Η τελευταία έρευνα στο γενικό πληθυσμό είχε διενεργηθεί από το ΕΠΙΨΥ το 2004 και συνεπώς η άμεση επανάληψή της κρίνεται αναγκαία. Στον εφηβικό πληθυσμό, η «Πανελλήνια έρευνα για τις συμπεριφορές που συνδέονται με την υγεία των έφηβων-μαθητών» (ελληνικό σκέλος της διεθνούς έρευνας Health Behaviour in School-aged Children, HBSC/WHO), η οποία επρόκειτο να διενεργηθεί στις αρχές του 2022, θα παρήγαγε δεδομένα για τη χρήση κάνναβης στους 16χρονους. Ωστόσο, αναβλήθηκε λόγω σημαντικής καθυστέρησης στη διαδικασία έγκρισης εισόδου στα σχολεία.

Μειώσεις στην ηρωίνη, αλλά αυξήσεις στην κάνναβη και την κοκαΐνη

Σε κάθε περίπτωση, τα στοιχεία του ΕΠΙΨΥ για τους εφήβους έδειχναν προ της πανδημίας (2019) ότι η χρήση κάνναβης ήταν σημαντικά υψηλότερη συγκριτικά με πριν από μία 12ετία, τάση που, εφόσον δεν ανακοπεί, αναμένεται να συμβάλει σε περαιτέρω αύξηση του αριθμού των νεαρών ενηλίκων που θα απευθυνθούν στο μέλλον στις εξειδικευμένες δομές για προβλήματα από τη χρήση κάνναβης ή/και άλλων ουσιών. Πράγματι, σύμφωνα με τα στοιχεία του ΕΚΤΕΠΝ **τα τελευταία χρόνια, περίπου 1 000 άτομα απευθύνονται ετησίως στις θεραπευτικές υπηρεσίες για προβλήματα από τη χρήση κάνναβης, με την τάση να είναι σταθερά αυξητική σε όλη την προηγούμενη 10ετία.** Με βάση τα παραπάνω χρειάζεται να υπάρξει προβληματισμός για τον τρόπο με τον οποίο η κάνναβη συζητείται στη δημόσια σφαίρα στη χώρα μας.

Αυξήσεις στις εισόδους στη θεραπεία παρατηρούνται και στα άτομα με προβλήματα από την κοκαΐνη/άλλα διεγερτικά. Την τελευταία 4ετία περίπου 500 άτομα εισέρχονται ετησίως στη θεραπεία για προβλήματα από (κυρίως) την κοκαΐνη.

Όπως και με την κάνναβη, ο αριθμός των εισόδων για κοκαΐνη/άλλα διεγερτικά αυξάνεται συνεχώς διαχρονικά, ενδεικτικό **αύξησης της χρήσης τόσο στο γενικό πληθυσμό (πρέπει να επιβεβαιωθεί από επιδημιολογική έρευνα) όσο και στον πληθυσμό των χρηστών που είχαν την κοκαΐνη/άλλα διεγερτικά ως κύρια ουσία.** Λόγω των τελευταίων, θεωρείται αναπόφευκτη η προσαρμογή των υπηρεσιών που παραδοσιακά είχαν συγκροτηθεί για προβλήματα από τη χρήση οπιοειδών, στα δεδομένα που θέτουν τα διεγερτικά.

Εκτιμάται ότι περίπου 1,5 έως 2,3 άτομα ανά 1.000 άτομα πληθυσμού ηλικίας 15-64 ετών κάνουν χρήση ηρωίνης στην Ελλάδα. Την τελευταία 4ετία περίπου 2000 άτομα αιτούνται ετησίως θεραπεία για οποιοσδήποτε (χωρίς αυτό να συνεπάγεται και την παραμονή τους σε αυτήν), αλλά ο αριθμός αυτός **εμφανίζει σταθερά μείωση μετά το 2012**, ενδεικτικό μεταβολών τόσο στις κυρίαρχες τάσεις στη χρήση των ουσιών όσο και στην παράνομη αγορά των ναρκωτικών.

Ανάγκη εγρήγορσης για πιθανή έξαρση της HCV και HIV στην κοινότητα των ενεργών χρηστών

Η ενέσιμη χρήση και κοινή χρήση ενέσιμου υλικού φαίνεται να μειώνονται διαχρονικά, αλλά το παραπάνω δεν συνεπάγεται και περιορισμό των παραγόντων που ευνοούν τη μετάδοση λοιμωδών νοσημάτων στην κοινότητα των χρηστών. Ο επιπολασμός της HIV (περίπου στο 10% στην Αττική) και της HCV λοίμωξης (παντού στο 65%) στα άτομα που προσεγγίζουν τις δομές θεραπείας και μείωσης της βλάβης παραμένει ιδιαίτερα υψηλός στη χώρα μας. Τα παραπάνω, σε συνδυασμό με τη διαφαινόμενη επιδείνωση (και λόγω της πανδημίας) παραγόντων που αυξάνουν την πιθανότητα μετάδοσης λοιμωδών νοσημάτων (π.χ., ενέσιμη χρήση, οικονομική κατάσταση κτλ.) αποτελούν λόγο για αυξημένη ανησυχία περί πιθανής έξαρσης των λοιμώξεων στον πληθυσμό των χρηστών στο άμεσο μέλλον. Τα παραπάνω επιβάλλουν την ανάγκη για αυξημένη επιτήρηση (έγκαιρη διάγνωση και αναφορά) και επέκταση των προγραμμάτων μείωσης της βλάβης.

Δύο σημαντικές υπουργικές αποφάσεις για τη μείωση της βλάβης

Δύο υπουργικές αποφάσεις ήρθαν την τελευταία 2ετία να ενδυναμώσουν την παροχή υπηρεσιών μείωσης της βλάβης στον πληθυσμό που κάνει χρήση ουσιών υψηλότερου κινδύνου, με έμφαση το περιορισμό της πιθανότητας θανάτου από υπερδοσολογία και μετάδοσης λοιμωδών νοσημάτων στην κοινότητα. Στην Ελλάδα, περισσότεροι από 200 θάνατοι ετησίως οφείλονται στη υπερβολική δόση, κυρίως οπιοειδών. Αποτέλεσμα συνηγορίας προσώπων και φορέων που δραστηριοποιούνται στο χώρο της μείωσης της βλάβης και των εξαρτήσεων στη χώρα, υπήρξε η Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 5969/Β/17-12-2021) με την οποία δημιουργήθηκε το νομικό πλαίσιο για τη χορήγηση της φαρμακευτικής ουσίας Ναλοξόνη σε περιπτώσεις υπερδοσολογίας από εκπαιδευμένους επαγγελματίες, εκτός νοσοκομειακού περιβάλλοντος. Επιπλέον, με Υπουργική Απόφαση ΦΕΚ 1607/Β/27-4-2020 τέθηκαν οι όροι και οι προϋποθέσεις που επέτρεψαν την επαναλειτουργία από τον ΟΚΑΝΑ, με άδεια, χώρου εποπτευόμενης χρήσης στο κέντρο της Αθήνας. Το ΣΤΕΚΙ 46 ξεκίνησε το 2022 ως χώρος στον οποίο μπορούν να προσέρχονται άτομα προκειμένου να κάνουν ενέσιμη χρήση της δικής τους ουσίας, με καθαρή σύριγγα και σύνεργα, σε υγειονομικά ελεγχόμενο περιβάλλον και με εξειδικευμένο προσωπικό το οποίο δίνει τη δυνατότητα παροχής υπηρεσιών για την αντιμετώπιση προβλημάτων υγείας, κινητοποίησης και διασύνδεσης με εξειδικευμένες υπηρεσίες και δομές.

Άμεση προσαρμογή των υπηρεσιών στις προκλήσεις τη πανδημίας και κύρια μέριμνα: η διατήρηση της επαφής με τους ανθρώπους που έχουν ανάγκη

Ταχεία αξιολόγηση του ΕΚΤΕΠΝ το 2021 σχετικά με την επίδραση της πανδημίας του SARS-CoV-2 στην παροχή των υπηρεσιών συμβουλευτικής και θεραπείας στην Ελλάδα έδειξε ότι διαταράχθηκε η συνέχεια στην παροχή υπηρεσιών για ένα μεγάλο μέρος του 2020.

Η λειτουργία των υπηρεσιών συμβουλευτικής και θεραπείας επηρεάστηκε σημαντικά κατά τις περιόδους με περιορισμούς στις μετακινήσεις. Ωστόσο, η κύρια μέριμνα παρέμεινε η ανταπόκριση στις ανάγκες των ατόμων με προβλήματα χρήσης ουσιών, τηρώντας παράλληλα τα πρωτόκολλα στην πρόληψη της διασποράς. Οι δια ζώσης συναντήσεις αντικαταστάθηκαν με τηλεφωνικές και διαδικτυακές επαφές. Στο πρόγραμμα 'υποκατάστασης' αυξήθηκε ο αριθμός των δόσεων για το σπίτι (take home) και δόθηκε στους ωφελούμενους η δυνατότητα για λήψη του 'υποκατάστατου' από τις Μονάδες πλησίον τού τόπου κατοικίας. Ωστόσο, κάποιες δομές χρειάστηκε είτε να μειώσουν τη δυναμικότητά τους (π.χ. μείωση κλινών στις δομές εσωτερικής διαμονής) είτε να αναστείλουν τη λειτουργία τους για να παραχωρήσουν τους χώρους τους για

την εξυπηρέτηση περιστατικών Sars-CoV-2. Ειδικά για τις εισόδους στη θεραπεία, οι προεκτάσεις ήταν σημαντικές καθώς -παρά την ταχεία προσαρμογή των υπηρεσιών στα νέα δεδομένα λειτουργίας- οι περιορισμοί στις μετακινήσεις, μεταξύ άλλων, απέτρεψαν τα άτομα με προβλήματα από τη χρήση ουσιών από το να μετακινηθούν απρόσκοπτα και να αναζητήσουν βοήθεια στις υπηρεσίες.

Οι οξείες φάσεις της πανδημίας του SARS-CoV-2 φαίνεται να επηρέασαν και τα προγράμματα δουλειά-στο-δόμο. Το 2020 ο αριθμός των συρίγγων που δόθηκαν σε άτομα που κάνουν ενέσιμη χρήση ουσιών ήταν μειωμένος κατά 17% σε σύγκριση με το 2019 δεδομένου ότι τρία προγράμματα διανομής συρίγγων λειτούργησαν συστηματικά μόνο για 3 μήνες. Το παραπάνω αντιστοιχεί σε επίπεδο χώρας σε περίπου 155 σύριγγες ανά έτος ανά άτομο που εκτιμάται ότι κάνει ενέσιμη χρήση κάποιας ουσίας. Ιδιαίτερης σημασίας να εντατικοποιηθούν οι προσπάθειες για την ανταπόκριση στον στόχο που έχει θέσει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας στο πλαίσιο την πρόληψη της υπερβολικής δόσης ουσιών, για την προμήθεια με 200 σύριγγες ανά έτος για κάθε άτομο που κάνει ενέσιμη χρήση ουσιών παράλληλα με την παροχή θεραπείας 'υποκατάστασης' στο 40% του πληθυσμού των ατόμων που κάνει χρήση οπιοειδών.

Σημαντική πρωτοβουλία αποτέλεσε η δημιουργία της δομής φιλοξενίας IONIS για άτομα με προβλήματα χρήσης ουσιών που αντιμετωπίζουν πρόβλημα αστεγίας, με πρωτοβουλία του Δήμου Αθηναίων, με τη συνεργασία του ΟΚΑΝΑ και του ΚΕΘΕΑ και την υποστήριξη ΜΚΟ, δομή η οποία κάλυψε ανάγκες που προέκυψαν και λόγω συνθηκών που επέβαλλε η πανδημία.

Όσον αφορά τις παρεμβάσεις πρόληψης των Κέντρων Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας, κατά την έναρξη της πανδημίας, οι παρεμβάσεις πρόληψης αναγκαστικά περιορίστηκαν, καθώς προϋποθέτουν φυσική παρουσία. Ωστόσο, στη συνέχεια, τα Κέντρα Πρόληψης αξιοποίησαν την τεχνολογία και τα διαδικτυακά εργαλεία προκειμένου να διατηρήσουν την επαφή με τις κοινότητές τους. Με τον ίδιο τρόπο συνέχισε και τη λειτουργία του και το Δίκτυο Υπηρεσιών Πρόληψης & Έγκαιρης Παρέμβασης του ΚΕΘΕΑ.

Αναγκαία η έγκριση της Εθνικής Στρατηγικής για τα Ναρκωτικά 2021-2026 και του Εθνικού Σχεδίου Δράσης 2021-2023

Η εκπόνηση της *Εθνικής Στρατηγικής για τα Ναρκωτικά 2021-2026* και του *Εθνικού Σχεδίου Δράσης 2021-2023* εκπονήθηκαν από την Εθνική Επιτροπή Σχεδιασμού και Συντονισμού για την Αντιμετώπιση των Ναρκωτικών (ΕΕΣΣΑΝ), υπό από την Προεδρία του Εθνικού Συντονιστή, και έχουν υποβληθεί στον Πρωθυπουργό για να εγκριθούν από τη Διυπουργική Επιτροπή, όπως ορίζει ο Νόμος 4139/2013. Τα δύο αυτά Εθνικά είναι βασισμένα στις ανάγκες του χώρου των ναρκωτικών και η έγκρισή τους είναι σημαντική για τον συντονισμό και την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Η ολομέλεια της ΕΕΣΣΑΝ¹ με δήλωσή της για τη δημοσίευση της Έκθεσης του ΕΚΤΕΠΝ αναφέρει: «*Η Εθνική Επιτροπή Σχεδιασμού και Συντονισμού για την Αντιμετώπιση των Ναρκωτικών (ΕΕΣΣΑΝ), υπό την προεδρία του Εθνικού Συντονιστή για τα Ναρκωτικά, εκπόνησε ως όφειλε με βάση το Νόμο 4139/2013, την Εθνική Στρατηγική για τα Ναρκωτικά 2021-2026 και το Σχέδιο Δράσης 2021-2023 με γνώμονα την υπάρχουσα κατάσταση, έτσι όπως αυτή αποτυπώνεται στις Ετήσιες Εκθέσεις του ΕΚΤΕΠΝ σε συνδυασμό με την εμπειρία των υπουργείων και των φορέων που συμμετέχουν στην επιτροπή. Τα δύο αυτά σημαντικά κείμενα για τα οποία αναμένεται η έγκρισή τους από την Πολιτεία, προσδοκείται να συμβάλουν αποτελεσματικά και μετρήσιμα, τόσο στο συντονισμό του ρηξικέλευθου έργου που ήδη πραγματοποιείται στον τομέα της*

¹ Η ΕΕΣΣΑΝ αποτελείται από εκπροσώπους από 9 Υπουργεία (Οικονομικών, Εξωτερικών, Προστασίας του Πολίτη, Εθνικής Άμυνας, Παιδείας & Θρησκευμάτων, Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων, Υγείας, Εσωτερικών, Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής), τους 7 αναγνωρισμένους φορείς που παρέχουν θεραπευτικές υπηρεσίες (ΟΚΑΝΑ, ΚΕΘΕΑ, ΨΝΑ, ΨΝΘ, ΚΑΤΚ, Γ.Ν. Ιωαννίνων Γ.ΧΑΤΖΗΚΩΣΤΑ, Γ.Ν. Κέρκυρας) το Δίκτυο των Κέντρων Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας, το ΕΠΙΨΥ και το ΕΚΤΕΠΝ.

πρόληψης και της αντιμετώπισης των προβλημάτων που συνδέονται με τη χρήση ουσιών, όσο και στην προσαρμογή των πολιτικών και των υπηρεσιών της χώρας μας στις νέες προκλήσεις που τίθενται συνεχώς στην Ελλάδα και διεθνώς.»

Σημαντική η δουλειά που γίνεται στην πρόληψη των εξαρτήσεων στην Ελλάδα, ανάγκη ωστόσο για συντονισμό και ενίσχυση

Η Ελλάδα ξεχωρίζει για το σύστημα υπηρεσιών που διαθέτει στην πρόληψη των εξαρτήσεων, κυρίως μέσω του πανελλαδικού δικτύου των 75 Κέντρων Πρόληψης των Εξαρτήσεων και Προαγωγής της Ψυχοκοινωνικής Υγείας. Πέραν του σταθερού έργου τους, τα Κέντρα Πρόληψης ανταποκρίνονται και σε πολλά αιτήματα για ψυχοκοινωνική υποστήριξη τα οποία έχουν ενταθεί λόγω της πανδημίας. Επιπλέον, σημαντικές ενέργειες έγιναν την τελευταία διετία για τη διασφάλιση της ποιότητας στην πρόληψη με την ενσωμάτωση των Ευρωπαϊκών Προδιαγραφών Ποιότητας στο έργο των Κέντρων Πρόληψης και την υλοποίηση του ευρωπαϊκού προγράμματος κατάρτισης και στη χώρα μας για την επιστήμη της πρόληψης.

Το σχολείο αποτελεί το κατ' εξοχήν πλαίσιο εφαρμογής της πρόληψης. Και ο νέος θεσμός των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων του ΥΠΑΙΘ που ξεκίνησε το σχολικό έτος 2021-2022 αναμένεται να δώσει ώθηση στην υλοποίηση παρεμβάσεων πρόληψης. Στα πλεονεκτήματα του θεσμού είναι το ότι οι παρεμβάσεις ψυχικής και συναισθηματικής υγείας και πρόληψης των εξαρτήσεων εντάσσονται πλέον στο υποχρεωτικό ωρολόγιο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου, του δημοτικού και του γυμνασίου. Ωστόσο, προκειμένου για την αύξηση της κάλυψης αλλά και την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων, χρειάζεται να ενισχυθεί ο συντονισμός και η συνεργασία των σχολείων με τα εξειδικευμένα στελέχη των Κέντρων Πρόληψης και των άλλων αναγνωρισμένων φορέων.